

Redegørelse af 14/ 5 1997 om landdistrikterne (Redegørelse nr. R 23).

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

1. INDLEDNING

Landdistrikternes udviklingsmuligheder er i de senere år for alvor kommet på den politiske dagsorden.

Regeringen fremlagde således i 1993 en handlingsplan for landdistrikterne, der indeholder en bred vifte af initiativer, som skal fremme erhvervsudvikling, service og bosætning på landet. Målet er at skabe en selv bærende udvikling, der ikke er baseret på øgede passive overførsler.

Sidste forår nedsatte regeringen som opfølgning på en forespørgselsdebat to nye udvalg om landdistrikterne. Landdistriktsudvalget under Indenrigsministeriet har haft til opgave at analysere landdistrikternes udviklingsvilkår og foreslå initiativer, som vil fremme udviklingen på landet. Et udvalg under Trafikministeriet har specifikt analyseret trafikken på landet og til de små øer og skitseret nogle muligheder for, hvordan trafikken på landet bedre lever op til målsætningerne om et optimalt, fleksibelt og miljørigtigt transportsystem. De to udvalg har netop afgivet betænkning.

Herudover har regeringen i sin nye landsplanredegørelse »Danmark og europæisk planpolitik« sat fokus på landdistrikternes vilkår.

Sigtet med regeringens første landdistriktsredegørelse er på denne baggrund at gøre status for landdistrikternes udvikling og fremlægge regeringens initiativer for landdistrikterne.

2. ET FÆLLES ANSVAR FOR LANDDISTRIKTERNES UDVIKLING

Landdistrikterne spiller en væsentlig rolle for samfundsudviklingen – befolkningsmæssigt, økonomisk, socialt og kulturelt.

Knap en femtedel af befolkningen bor på landet, mere end en tredjedel af arbejdspladserne inden for landbrug og fiskeri ligger på landet, og landkommunerne har omkring 10 pct. af arbejdspladserne inden for fremstilling og service.

Desuden har livsformen i landdistrikterne mange værdifulde kvaliteter. Det fremgår af en befolkningsundersøgelse, som Landdistriktsudvalget har fået gennemført, at der er et betyde-

ligt tilflytningspotentiale til landdistrikterne, især blandt de yngre byhusstande. Land- og byboere lægger vægt på de samme værdier ved at bo på landet: At der er plads og frisk luft, at man kan bo tæt på naturen i rolige omgivelser, at man kommer hinanden mere ved, og at børnene her har de bedste opvækstvilkår.

På baggrund af landdistrikternes samfundsmæssige betydning ønsker regeringen at understrege det fælles ansvar, som Folketinget og regeringen samt de enkelte lokalsamfund, kommuner og amtskommuner har for at fremme udviklingen på landet.

Folketinget og regeringen skal skabe gode rammer for landdistrikterne gennem den generelle økonomiske politik og initiativer på udvalgte indsatsområder som offentlig service og erhvervsudvikling. Den mere målrettede indsats går på tværs af ministerier. Der er derfor behov for et fortsat tværministerielt samarbejde med henblik på at fremme udviklingen på landet.

Det er de enkelte lokalsamfund, kommuner og amtskommuner, der skal igangsætte mange af de konkrete initiativer, der er forudsætning for bosætning og erhvervsudvikling i landdistrikterne. Kommunerne og amtskommunerne står således for hovedparten af den offentlige service og planlægningen af de fysiske rammer i landdistrikterne. Samtidig er det lokale engagement af afgørende betydning for de fleste kultur- og fritidsaktiviteter på landet, ligesom etablering af nye virksomheder kræver private igangsættere.

3. LANDDISTRIKTERNES UDVIKLINGSVILKÅR

3.1 Den økonomiske og befolkningsmæssige udvikling

Det økonomiske opsving gennem de senere år har ikke mindst været til fordel for landdistrikterne.

En undersøgelse gennemført af Landdistriktsudvalget viser, at landkommunerne – defineret som kommuner med under 3.000 indbyggere i den største by – gennemgående har haft en lavere ledighedsprocent end bykommunerne siden foråret 1994. I vintermånederne januar og februar 1997 har ledighedsprocenten dog været en smule højere i landkommunerne end i bykommunerne, men korigeret for sæsonudsving er ledigheden fortsat lavest i landkommunerne.